

Colofon

DUIN, jaargang 42, nummer 2,
zomer 2019

ISSN - 0168-7948

Redactie

Bas Arens, Peter van den Berg,
Annelies Boutellier, Adriaan en Sytske
Dijksen, Jos Lap, Arjen Kok,
Marijke Kooijman, Hanneke Mesters,
Frans Micklinghoff, Joost van Reisen,
Julius Röntgen

Eindredacteur

Antje Ehrenburg - antje-ehrenburg.nl

Hoofredacteur

Arnoud van der Meulen

Fotoredacteur

Ronald van Wijk

Vormgeving en opmaak

René van Rossum
Puffin dtp & fotografie

Druk

Veldhuis Raalte

Redactieadres

DUIN, Postbus 664
2300 AR Leiden
Tel: 071-5143719
stichting@duinbehoud.nl
www.duinbehoud.nl

Donateurschap

Beschermheer/vrouw vanaf € 100,-
Instellingen € 40,-
Particulieren € 21,-
Studenten / 65+ € 17,-
Losse abonnementen € 60,-

Betalingen

NL38ASNB8804514132
© Stichting Duinbehoud
Nieuwe donateurs van de
Stichting Duinbehoud kunnen
zich aanmelden op het redactieadres.

Bij de voorkant

Roodborsttapuit
Foto: René van Rossum

Inhoud DUIN

is een kwartaaluitgave van de Stichting Duinbehoud. Deze stichting zet zich in voor bescherming en herstel van de oorspronkelijke natuur in de duinen en voor het belang van de natuurgerichte recreant.

6

Formule 1-races in de duinen?

Duinbehoud heeft jarenlang gestreden tegen de geluidsoverlast en uitstoot van racewagens op het circuit in de duinen van Zandvoort. Een plan om hier Formule 1 wedstrijden te organiseren brengt veel tweeweg. Nieuwe strijd is nodig.

10

Broedvogels in de AWD

In de Amsterdamse Waterleidingduinen tellen vrijwilligers al meer dan 30 jaar broedvogels. Hoogste tijd om eens uit te zoeken met welke soorten het goed gaat en welke achteruit gaan.

14

Noordwest Natuurkern

In Nationaal Park Zuid-Kennemerland zijn in 2013 grote kerven in de zeereep gemaakt om de verstui-
vindingsdynamiek te vergroten. Hoe staat het er nu
mee? We gaan op stap met Marieke Kuipers en Ina
Roels die er alles van weten.

En verder:

- 2 Column
- 4 Dwars door de duinen
- 9 Gesprek met Rolf Roos
- 16 Duinen in beeld
- 18 Zandwallen op Goeree
- 22 Zandhagedis in de duinen
- 24 DUNEA luchtje scheppen
- 26 Recensies
- 28 Mijn duin
- 30 Stuifduin
- 32 Duinleven

Sponsors

DUIN wordt gesponsord door PWN, Dunea en Waternet. Samen willen we laten zien dat de duinen het beschermen waard zijn. Stichting Duinbehoud zal zich echter niet laten beperken in het ondernemen van acties die zij noodzakelijk acht.

Guichelheilstaat De Duinen

Guichelheil: velen hoorden voor het eerst van deze plantennaam in het Nationaal Dictee, en spelden het foutief. Het is een oud woord. Guichelen betekende zo'n vijfhonderd jaar geleden 'gekeheid maken'. Men meende dat guichelheil een kruid was tegen dwaasheid.

Rood guichelheil valt op met z'n roodoranje bloempjes, die zich bij zonnig weer openen. Het staat of stond vooral bekend als akkeronkruid, maar tegenwoordig worden onkruiden op akkers (te) effectief bestreden. Niet in de duinen, zodat het meer en meer een duinplant wordt. Vooral langs paden vind je hem. Zelfs met fietssnelheid zijn ze te ontdekken, klein als ze zijn. Rode bloemen vallen op. Als de bloem gesloten is, lijken ze met hun langwerpige eironde blaadjes zonder steeltje op vogelmuur. Na de bloei buigen de bloemstengeltjes neer en vormen zich de vruchtjes. Deze lijken op miniplaneetjes, inclusief evenaar, drie millimeter groot. Bij rijpheid raken noordelijk en zuidelijk halfmond gescheiden en komen tientallen zaadjes vrij.

Er bestaat ook teer guichelheil, een plantje met relatief grote roze bloemen. In het boek *Van Aardaker tot Zwanenbloem, Flora van Duin- en Bollenstreek* (2018) staat zijn afbeelding zowaar op de eerste tekstpagina. Hij staat op de mooiste plaatsen in het duin: vochtige, voedselarme duinvalleitjes, tussen andere zeldzaamheden. Het leefge-

bied voor dergelijke plantjes is sinds 1990 groter gemaakt door afplagwerk op goed uitgekozen plaatsen. In de laatste jaren hebben delen van het Kennemerstrand bij IJmuiden echt roze gezien van het vele tere guichelheil. Hij neemt toe en is ook al in de Amsterdamse Waterleidingduinen gesignaleerd. *Tenella* is z'n wetenschappelijke achternaam, wat teer betekent. Erg simpel. Misschien kent u 'Tenella' van de Tenellaplas of het gelijknamige bezoekerscentrum, in Oostvoorne.

Ook familie, of naaste familie, is de dwergbloem, achternaam *minus*. Het is de op een na kleinste landplant, vandaar de naam. De half verborgen bloempjes meten amper een millimeter. Ook deze plant groeit in vochtige, voedselarme gebiedjes in het duin, maar is behoorlijk zeldzaam. Je ziet dit onmogelijk kleine plantje dan ook niet zomaar. Er is wel hoop: ook deze neemt toe. Je hoeft niet meer af te reizen naar bij voorbeeld een Waddeneiland, hij groeit nu ook op het Kennemerstrand en in Meijendel nabij Den Haag. Daar liggen de befaamde libellenvallei en de Kikkervalleien, met al dit zeldzaams. Dit las ik in het nieuwe boek *Bloeiende Duinen*, waaraan elders in dit nummer aandacht besteed wordt. U begrijpt: die boeken zijn toch welhaast onmisbaar. •

Tekst: Peter van den Berg

Foto: Rood guichelheil, Saxifraga-Ed Stikvoort